‘Lang aanhouden begroting twijfelachtig’

Aruba werkt niet mee aan KB Den Haag

Regeringaanhangers betuigen hun steun blijken tijdens het protest vrijdag

ORANJESTAD — De regering van Aruba stelt dat ‘geen enkel Arubaans landsorgaan zal kunnen meewerken aan de uitvoering van besluiten die apert in strijd met het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden en rijksregelingen zijn genomen’. “Artikel 48 van het Statuut verbiedt dit uitdrukkelijk.” Het Koninklijk Besluit (KB) van de Rijksministerraad heeft derhalve geen ‘rechtskracht’.

door onze verslaggever
Alex Laclé

Hiermee reageert de regering op het besluit van de Rijksministerraad gisterochtend, waarin instructies worden gegeven aan gouverneur Fredis Refunjol om de Landsbegroting gedurende onderzoek hiernaar, niet te tekenen. “De Gouverneur van Aruba, alle Arubaanse ministers en Statenleden, alsmede ambtenaren van Aruba hebben een eed van trouw aan het Statuut afgelegd en ook gezworen dat zij de Staatsregeling van Aruba steeds zullen blijven onderhouden.” De kwestie is gisteren in een spoeddebat in de Staten nog eens uitvoerig besproken. Hierbij waren alle ministers, uitgezonderd premier Mike Eman (AVP), aanwezig. De minister-president bivakkeerde voor Fort Zoutman, tegenover het kantoor van de gouverneur onder een tentje. Hij is uit protest tegen het KB in hongerstaking gegaan en wil dat volhouden tot de Landsbegroting wordt bekrachtigd. “Aruba wordt gegijzeld, verkracht en vernederd door Nederland, dat nu alleen zijn koopmansgezicht laat zien en niet het gezicht van de dominee. Met een koopman kunnen we niet samen een Koninkrijk bouwen, daar gaat het alleen om geld. Aruba wil samenwerking, geen geld”, zei Eman gisteren na zijn gesprek met de gouverneur.

Acuut en ernstig gevaar

Hoogleraar Staatsrecht, Arjen van Rijn, heeft zich op verzoek van premier Eman gebogen over het vraagstuk of het (nog) niet tekenen van de Landsbegroting door de gouverneur nu wel of niet is toegestaan. Samengevat vindt hij dat de gouverneur in bepaalde gevallen en onder specifieke omstandigheden kan weigeren of aanhouden om een landsverordening (zoals de begroting) te bekrachtigen. Maar hij zou zijn bevoegdheid ‘slechts met uiterste terughoudendheid’ moeten toepassen. “De lat voor het weigeren van een handtekening onder de bekrachtiging zou zeer hoog moeten liggen.” Volgens Van Rijn moet er sprake zijn van een situatie die veel verder gaat dan een ‘onevenwichtige begroting met probleempunten’. “De begroting zou van zodanig slechte kwaliteit moeten zijn en ook deel moeten uitmaken van een zodanig structurele ontwikkeling, dat de bestuurbaarheid van Aruba in ernstig en acuut gevaar zou moeten verkeren.” Bovendien zou dan eerst intern met alle middelen moeten zijn getracht om meningsverschillen (tussen gouverneur enerzijds en Staten/ministers anderzijds) te bespreken en op te lossen voordat de gouverneur zich eventueel beroept op Koninkrijksbevoegdheden.

Kern van autonomie

Financiën en begroting behoren volgens Van Rijn tot ‘de kern van de autonomie’. De waarborgfunctie van het Statuut, het Koninkrijk en de gouverneur is niet bedoeld om beleidsmatig toezicht te houden op het beleid zoals dit vorm krijgt in de andere landen. “Is er werkelijk sprake van een structurele bedreiging voor de deugdelijkheid van bestuur en bieden vrijwillige afspraken geen soelaas, dan is ingrijpen via artikel 51 uiteindelijk de passende weg”, zegt de hoogleraar. “Controle via een gouverneur die weigert zijn handtekening te zetten is dat naar mijn mening niet.”

Suikerspiegel hongerige premier te laag

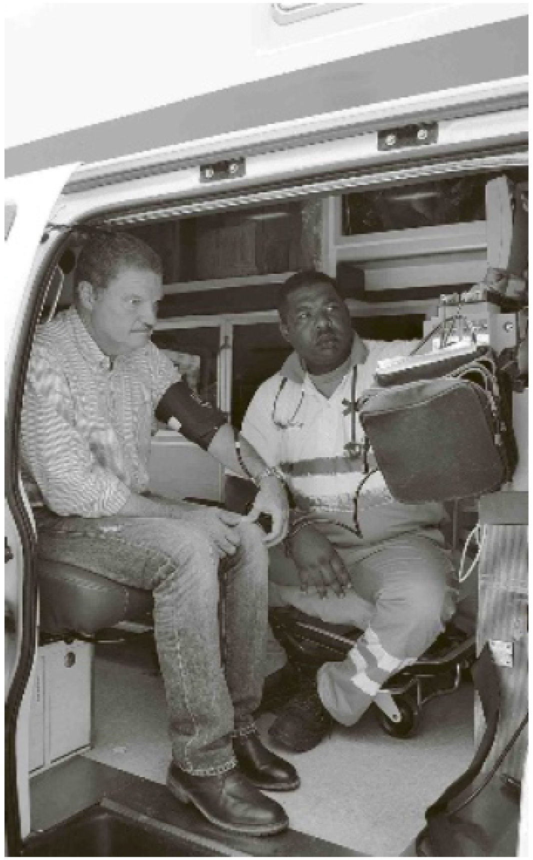

ORANJESTAD —“Ik begin wat duizelig te worden”, zegt premier Mike Eman (AVP). Amigoe is erbij als Eman medisch wordt gecheckt door het constant aanwezige ambulancepersoneel. Sinds gistermiddag eet de premier niet meer en dat begint hij nu te merken. “Tot vanmorgen had ik er nog niet veel last van, maar nu word ik wat slap.” Om de vier uur wordt zijn hartslag, zijn temperatuur, zijn bloeddruk en zijn zuurstof gemeten. De verpleegkundigen concluderen dat zijn waarden goed zijn, maar zijn suiker wel wat laag is. Volgens de premier is zijn hongerstaking van tevoren uitgedacht. “Ik heb een tot anderhalf uur voor de staking met Volksgezondheid-minister Alex Schwengle gesproken. Het kwam dan ook niet als een volledig impulsieve actie.” Verder benadrukt de premier dat de mensen die hem steunen hem zijn broodnodige energie geven. Op de vraag hoe lang Eman nog in de tent naast Fort Zoutman denkt te zitten, antwoordt hij: Ik heb er op ingezet om hier te blijven tot het probleem is opgelost.”